

Oklon FOSOMI

glasilo Doma Petra Uzarja Tržič št. 5

Junij 2011

UVODNIK

Leto 2010 je že daleč za nami in ko pogledamo nazaj, lahko rečemo, da je bilo pestro in dinamično. V Domu Petra Uzarja nismo sedeli križem rok, saj smo v samo dveh mesecih popolnoma obnovili del polnegovalnega oddelka v pritličju. V devetih sobah smo obnovili vso električno in vodovodno inštalacijo, zunanje in notranje stavbno pohištvo, sanitarije in opremo sob. Zaradi vsakoletnih poplav, ki so nam povzročale nemalo škode v kletnih prostorih, smo morali urediti odvodnjavanje meteorne vode.

Ker je gledanje televizije v družbi stanovalcev prijetnejše, smo v avlo doma namestili velik televizor. Ne moremo in ne smemo pa mimo dogodka, ki se je odvijal v mesecu septembru, to je praznovanje 30-letnice našega doma. Osrednja prireditve je odlično uspela in ponovna zahvala vsem zaposlenim in ostalim, ki ste pri pripravi in izpeljavi prireditve kakorkoli pomagali in sodelovali.

In kaj nas čaka v letu 2011?

Zadali smo si kar nekaj ciljev in želja vseh je, da bi jih lahko v celoti uresničili. V sobah stanovalcev bomo obnovili napeljava klicnega sistema, ki je v marsikateri sobi že zelo dotrajan. Zaradi varovanja premoženja in oseb bomo na vhode in izhode doma namestili kamere tako, da se bomo vsi skupaj počutili bolj varne. Na podlagi zahtev sanitarne inšpekcije moramo sanirati tlak v centralni kuhinji, ker že nekaj mesecev opažamo, da v kletnih prostorih zamaka. Zaradi preprečitve škode na hladilnicah je sanacija nujna. Glavna investicija bo zamenjava zunanjega stavbnega pohištva in v kolikor bomo dobili dodatna finančna sredstva države, bomo pristopili tudi k izolaciji fasade. Za zaposlene in obiskovalce bomo pred domom uredili dodatno parkirišče. V planu je tudi prenova ambulante in čajne kuhinje na varovanem oddelku.

Zavedamo se, da smo tu zaradi stanovalcev, zato se bomo skupaj s sodelavci še naprej trudili za dobro delo in zadovoljstvo naših stanovalcev in zaposlenih ter s tem prispevali h kakovostnim storitvam in prijetnemu počutju v našem zavodu.

mag. Renata Prosen,
direktorica

*Ni umetnost postarati se;
umetnost je, kako to prenesti.*

Goethe.

POKLON JESENI

Glasilo Doma Petra Uzarja Tržič

Direktorica: mag. Renata Prosen

Uredniški odbor:

Tanja Ahačič, prostovoljka in odgovorna urednica

Marjeta Šumič, dipl. delovna terapevtka

Mojca Bohinjec Papler, animatorica

Fotografije: Marjeta Šumič

ISSN: 1855 - 685X

NOVI VODJA ZDRAVSTVENO NEGOVALNE ENOTE

Dejan Nojič, vodja zdravstveno negovalne enote

Ker nisem Tržičan, sem za Dom Petra Uzarja prvič slišal pred dobrimi tremi leti, ko sem se zaposlil v ZD Tržič. Kmalu sem ugotovil, da se bom še velikokrat srečeval z domom in njegovimi stanovalci. Velikokrat sem hodil po hodnikih doma in ga videl kot le še eno od socialno varstvenih ustanov. Le še en dom starejših... Kmalu sem spoznal svojo zмотo.

Življenje znotraj doma je pestro. Polno zanimivih dogodkov, prireditvev in vsakodnevnih sprememb. Tako zaposleni kot stanovalci sami se trudijo za čim prijetnejše bivanje v domu. Upam si trditi, da jim to lepo uspeva.

Dom Petra Uzarja ima med ostalimi domovi v Sloveniji sloves doma, v katerem je zdravstvena nega, zahvaljujoč strokovnem kadru, na zelo visokem nivoju. Zato se bom kot novi vodja službe zdravstvene nege resnično trudil, da obdržimo ali celo izboljšamo nivo zdravstvene nege in če je le možno da na kakršenkoli način pripomoremo k boljšem in kvalitetnejšem bivanju in počutju vseh stanovalcev »našega« doma.

Ker pa je v našem poklicu zelo pomembno timsko delo, bom za uresničitev zastavljenega cilja potreboval pomoč, prav vsakega zaposlenega. S skupnimi močmi je vse lažje...

MARJETICE

japonska pesem haiku

*Gor so sobice
za vse naše deklice,
vrle marjetice.*

*Tri so Angelce,
res zelo lepe špelce,
kot pridne čebelce.*

*Prava kavopivka,
ostra in sipka kot mivka
je ta Veronka.*

*Majda ter Metka,
Mira, Ervina in Micka,
pa odločna Francka.*

*Urejena mamka
je pokončna marjetka
naša zlata Nežka.*

*Okoli mizice
so naše marjetice
v varstvu Tanje in Anice.*

Anica in Stane Mihelič

Bolničar - negovalec

Bolničar je poklic, ki zahteva celega človeka, fizično in psihično močnega. Delo bolničarja poteka v treh izmenah, nepretrgoma 24 ur.

V preteklosti so to delo opravljale nune, ki so bile predane temu delu. Danes pa so razmere drugačne. Ženska ali moški, ki opravlja poklic bolničarja, mora poleg službe doma skrbeti še za družino. Tudi nedelje in prazniki so delovni dnevi.

Ko so pred tridesetimi leti začeli v dom prihajati stanovalci, so bili to pretežno zdravi ljudje. Danes pa v dom prihaja vse več starostnikov, ki so bolni in potrebujejo veliko nege in pomoči. Zaradi tega je poklic bolničarja postal bolj zahteven, biti mora strokovno usposobljen, svoje znanje pa mora sproti izpopolnjevati in nadgrajevati.

V tem poklicu človek pridobi marsikatero izkušnjo za življenje, po drugi strani pa, po dolgih letih dela, izgori.

KAJ MI POMENI POKLIC BOLNIČARKE - NEGOVALKE?

Zelo rada imam ljudi, ki so drugačni, mednje spadajo tudi starejši. Ni lepšega kot to, da nekomu lahko pokloniš nekaj ljubezni, toplih besed, nasmeh in mu tako polepšaš dan.

Mojca

pomirjena in po dvanajstih letih svoje delo še vedno opravljam z veseljem. Največje priznanje mi je, da so stanovalci zadovoljni in me oni pohvalijo za opravljeno delo.

Mirka

Poklic mi pomeni vsestransko pomoč starejšim in ostalim ljudem, ko le to potrebujejo. Za ta poklic sem se odločila zaradi veselja do starejših ljudi.

Lučka

V začetku nisem niti vedela, za kakšen poklic se odločam. Želela sem samo zapustiti brezosebno delo za tekočim trakom v tovarni. Kmalu sem ugotovila, da sem se odločila pravilno, ker me delo s starejšimi veseli.

Poklic bolničarja mi pomeni pomoč ljudem v stiski, bolnim in tistim, ki rabijo pomoč sočloveka. Zanj sem se odločila, ker me veseli delo s starejšimi ljudmi, da jim lahko pomagam v zadnjem obdobju njihovega življenja.

Nevenka

Občutki na delovnem mestu v službah pomoči so specifični, predvsem zaradi stanovalcev, ki so v vsakem primeru nesamostojni in potrebni pomoči drugih. Stanovalci in njihovi svojci nam velikokrat posredujejo svoje lastne stiske in od nas pričakujejo razumevanje, nasvet in pomoč. Vzdržljivost delavcev v službah pomoči je odvisna tako od osebnih kvalitiet posameznika kot značilnosti delovnega okolja samega in odnosa širše družbe do dejavnosti nasploh.

Ko nekega dne spoznaš, da si oseba, ki bi svojo dobro voljo, nasmeh ... in nekaj pridobljenega strokovnega znanja delil z nekom, ki je tega potreben, se odločiš za poklic bolničarke. Delo z ljudmi me veseli in izpolnjuje, pomeni mi izziv, saj se je potrebno vsakemu človeku posebej prilagoditi in posvetiti. Ko pa vidim, da so naši stanovalci zadovoljni z mojo pomočjo, dobim potrditev za dobro opravljeno delo in sebe.

Vinka

Trudim se, da svoje delo opravljam kakovostno in občutek ob tem je nepopisno lep, ta mi daje energijo za premagovanje izgorelosti, ki se občasno pojavlja. Prav zato je pomembno, da v prostem času znam poskrbeti za sebe, znam ločiti privatno življenje od poklicnega. Potrebujem sprostitev, razvedrilo, sprehod v naravo in ne nazadnje včasih tudi »duševno-higienski« prosti dan.

Za poklic bolničar-negovalec sem se odločila, ker rada komuniciram z ljudmi. Pri svojem delu se počutim notranje

Metka

več kot samo pomoč

V tem članku želim na kratko predstaviti storitev pomoč na domu, ki jo izvajamo v Domu Petra Uzarja Tržič ter raziskavo, ki smo jo v novembru 2010 izvedli z namenom, da bi ugotovili, kako so osebe, ki prejema to pomoč, zadovoljne tako s storitvami kot tudi z odnosom naših socialnih oskrbovalk.

Pomoč družini na domu je storitev namenjena tistim ljudem, ki imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem bivalnem okolju, vendar pa se zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni ne morejo oskrbovati in negovati sami, njihovi svojci pa take oskrbe ne zmorejo ali zanjo nimajo možnosti. Pomoč na domu zajema storitve socialne oskrbe, zato se osebe, ki izvajajo pomoč na domu, imenujejo socialne oskrbovalke. Oseba, ki prejema storitev pomoč na domu, pa se imenuje upravičenec, saj mora biti do te storitve upravičena. Storitev pomoč na domu izvajamo, ker želimo izboljšati kakovost življenja starejših in bolnih oseb ter invalidov in ker želimo podaljšati njihovo bivanje v domačem okolju. Gre za različne oblike organizirane praktične pomoči in opravil, s katerimi se upravičencem vsaj za določen čas nadomesti potrebo po institucionalnem varstvu v zavodu. Socialna oskrba na domu obsega tri sklope pomoči, in sicer, pomoč pri temeljnih dnevni opravilih, gospodinjsko pomoč ter pomoč pri ohranjanju socialnih stikov.

Storitev pomoč na domu v Domu Petra Uzarja Tržič opravljamo vse dni v tednu, dopoldne, popoldne, zvečer, ob sobotah,

nedeljah in praznikih. Pomoč na domu starejšim ljudem velikokrat pomeni veliko več kot samo pomoč. To je tudi prijazen pozdrav, topel stisk roke, prijeten pogovor in druženje, kar pa prispeva h kakovostni starosti človeka. Ravno zaradi tega nam je zadovoljstvo upravičencev z izvajanjem socialne oskrbe in z odnosom socialnih oskrbovalk, najpomembnejše. Da bi ugotovili kako so upravičenci zadovoljni s storitvami socialne oskrbe na domu in ali so njihove potrebe zadovoljene, smo v lanskem letu na to temo izvedli raziskavo.

Kot socialna delavka pripravnica sem upravičence obiskala na domu in na podlagi vprašalnika pridobila zelene podatke. V raziskavo je bilo vključenih 15 upravičencev, od tega je bilo 11 žensk in 4 moški. Pet upravičencev

ni bilo zmožnih odgovarjati, zato so na vprašanja, ki niso zahtevala osebnega mnenja, namesto njih odgovarjali njihovi svojci. V raziskavi nas je zanimalo, kdo ljudem poda informacijo o storitvi pomoč na domu. Večina upravičencev je odgovorila, da so za pomoč na domu izvedeli od svojcev, zdravnika, sosedov, prijateljev in znancev. Večina vprašanih upravičencev je povedala, da jim pomoč na domu pomeni zanesljivo in fizično pomoč ter družbo. Prav tako je večina upravičencev zelo zadovoljna z odnosom socialnih oskrbovalk in tudi s kvaliteto opravljenega dela. Zanimalo nas je tudi, če upravičence moti, da se socialne oskrbovalke menjajo in da ne prihaja vedno ista oskrbovalka. Skoraj vsi upravičenci so povedali, da jih menjavanje socialnih oskrbovalk ne moti. Nekateri so dodali, da jim je všeč, da se socialne oskrbovalke menjajo, ker so z vsemi zadovoljni in z vsako od njih radi poklepetajo. Pri skoraj vseh upravičencih obisk socialne oskrbovalke traja 30 min. Rezultati raziskave so tudi pokazali, da večini upravičencev tako trajanje kot pogostost storitev ustrežata.

Namen raziskave je bil tudi ta, da ugotovimo, kaj bi upravičenci poleg storitev, ki jih nudimo, še potrebovali in dobili smo nekaj koristnih nasvetov. Podatki, ki smo jih dobili s pomočjo raziskave, bodo lahko Domu Petra Uzarja Tržič služili kot smernice pri nadaljnji organizaciji pomoči na domu ter pri uresničevanju našega cilja, ki je – ljudem nuditi čim boljšo socialno oskrbo, s katero bodo zadovoljni in katera jim bo resnično pripomogla k boljši kvaliteti življenja.

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja - izposojevališče Bistrica

Ideja o izposojevališču Bistrica se je porodila leta 1975, in sicer naj bi delovalo v Osnovni šoli Bistrica. Delo knjižničarke je takrat opravljala prostovoljka Slavka Stritih, potem pa smo izposojijo prevzeli knjižničarji iz Občinske knjižnice.

Oktobra leta 1980 pa je bilo ob sodelovanju takratne direktorice Doma Petra Uzarja gospe Nuše Hafner odprto izposojevališče v domu. Po novem zakonu o knjižničarstvu se tako izposojevališče imenuje premična zbirka. Ideja je bila pozitivno sprejeta tako pri stanovalcih doma kot pri vodstvu. Izposojevališče v Domu Petra Uzarja je bilo odprto že od začetka vsak ponedeljek od 18. do 19. ure, tako da so stanovalci že navajeni na ta termin. Dom Petra Uzarja je preskrbel knjižne police oziroma vitrine v pritličju stavbe, v predelu, ki je najbolj frekventen za obiskovalce. Sprva smo napolnili približno deset metrov polic, pozneje pa vsak mesec več, tako da imamo danes okrog trideset metrov polic, kar zadostuje normativom. Bralna vnema se je večala iz tedna v teden.

Stanovalci doma z veseljem obiskujejo knjižnico skozi celo leto, tudi med počitnicami in dopustom. Knjižni fond izbiramo zaposleni v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja. Prevladuje lahkotnejša literatura, domače povesti, domači avtorji, včasih pa si posamezniki zaželi tudi intelektualno zahtevnejšo literaturo, to priskrbimo do prihodnjega ponedeljka in tako skušamo ugoditi vsakemu bralcu. Imamo tudi sistem rezervacij, kar pomeni, da želena literatura dobijo takoj, ko se ta vrne v matično knjižnico. Problem pri stanovalcih je vse slabši vid, zato nekaterim prinašamo knjige z večjim tiskom, poslužujemo pa se tudi zvočnih knjig.

Radi smo prisotni s knjigami v domu med stanovalci. Z Domom Petra Uzarja sodelujemo že vrsto let in upamo, da bomo tudi v prihodnje, saj je odziv relativno velik in ga skušamo še povečati. Vseskozi sva se izmenjavala s sedaj že upokojeno sodelavko Jožico Ahačič, ki še vedno včasih vskoči kot prostovoljka. Stanovalcem, poleg knjig, deliva tudi toplo besedo, prijazen odnos, obujamo spomine. Jožica velikokrat ostane z njimi tudi po izteku delovnega časa.

V mesecu marcu 2011 pa je začel z delom bralni krožek, skupen projekt doma in knjižnice. Krožek vodi bibliotekarka Špela Jerala (v njeni odsotnosti pa direktorica knjižnice Marinka Kenk Tomazin). O prebranem se želi človek pogovarjati, podeliti občutja, spoznanja, spomine, ki nam jih knjiga oz. zgodba prinese. V krožku je deset stanovalcev, ki bodo prebrali isto (kratko) besedilo, potem pa se bodo skupaj z našo bibliotekarko na štirinajst dni srečali in »besedovali«.

Prepričani smo, da nam bo skupaj prijetno.

Tudi to se zgodi...

Neka gospa, stanovalka v domu, mi je vedno prinašala skodelico mleka ali čaja za boljše počutje. Venomer je držala skodelico tako, da je bil prst »namočen« v čaj ali mleko.

»No, gospod Janez, da se malo okrepcate, ko je zunaj tako mraz.«

Čaj sem skrtil pod mizo (saj veste, zakaj).

Čez pet minut je prišla povprašat, kakšen je bil čaj.

Odvrnem: »Takšnega čaja še nisem pil. Hvala, res ste pozorni!«

V Domu Petra Uzarja vsake tri mesece menjamo knjižni fond. Kot običajno izpraznimo knjižne police, knjige zložimo v primerne škatle in odnesemo v kombi ter odpeljemo v Tržič. Nazaj pa pripeljemo sveže izbrano gradivo. Pred sobo-knjižnico običajno po kosilu ali ob prostem času sedi mala gručica žensk. Ravno odnesem zadnjo škatlo, ko ena gospa reče:

»A zdaj pa greš, ali te ne bo več nazaj?«

»Ne gospa, pridem že zvečer.«

MISLI SVOJCEV NAŠIH STANOVALCEV...

Dom – mesto za družabnost

Marina Berlot

Zelo živo se spominjam let, ko si je še čila in delovna mama Angela želela v Dom Petra Uzarja Tržič. Živela je na domu moža, na rebru nad Podljubeljem. Preživljala sta se z delom na kmetiji in planini Korošica. Iz dneva v dan, iz leta v leto je sanjala o

počitku in bivanju v domu. Vendar ne kot domu onemoglih, ampak domu, kjer bo imela čas in možnost za druženje v skupinah starostnikov za pogovor, ročna dela, zabavo in izlete.

Sama se je odpeljala z avtom k socialni delavki doma po vlogo za sprejem. Pri svojem zdravniku si je uredila zdravniško potrdilo, mene pa prosila le za potrditev soglasja svojca.

V čakalni dobi se ji je zdravstveno stanje poslabšalo. Preživela je operacijo na srcu in posledično začasno oskrbo pri upokojeni sorodnici. V tem času pa se ji je želja po domu še povečala.

Resnica je, da se vsaka močna želja s časom uresniči in tudi moji mami se je. V januarju leta 2009 je bila sprejeta v dom. V dveh letih bivanja v domu se vključuje v različne prostovoljne aktivnosti od slikanja na platno do petja v zboru, za kar prej ni bilo nikoli časa in možnosti.

Zelo dobro se počuti v sobi 507 in lepo razume s sostanovalko gospo Mici. Ob mojem obisku se čuti veselje obeh in čas ob klepetu nam prehitro mine. Ob slovesu vedno dobim pozdrav: NASVIDENJE, pa še pridi in hvala za obisk!

ŽIVIMO ŽIVLJENJE...

Nežka Kimovec

Iz Brežic do Bistrice je moja pot življenja

Rodila sem se mrzlega januarja leta 1925 na Malem Vrhu kot drugi otrok mami Neži in očetu Pavlu. Starejša sestra je umrla takoj ob rojstvu. Čez dve leti sem dobila brata Ivana. Nismo imeli svoje zemlje, zato sta starša hodila v tabrh.

Leta 1929 sta se starša odločila, da poiščeta delo in zaslužek v Zagrebu. Oče je takoj dobil delo pri zidarjih in tudi streho nad glavo v majhni sobici, veliki 4x4 metre. Pridružili smo se mu in skupaj smo živeli v tej sobici. Tam je mama rodila še enega otroka. V Zagrebu sem zaključila 4 razrede osnovne šole. Učiteljica je opazila mojo pridnost in bistrost ter predlagala staršem, da se izučim za šiviljo. Ta poklic me je kar zanimal, a iz tega ni bilo nič. Mojstrica je hotela, da dve leti neprijavljena in še zastonj delam pri njej. Mama pa je želela, da delam za plačilo, da bi se družina izkopala iz skromnih razmer. Postala sem pestrna pri uradniški družini, s petnajstimi leti pa sem že gospodinjila v obrtniški družini. Takrat pa je Jugoslavija kapitulirala in od očeta so zahtevali, da vzame hrvaško državljanstvo. Tega pa oče ni hotel.

Leta 1941 smo se preselili v Globoko k očetovi sestri. Oče je takoj dobil službo, brata sta hodila v šolo, jaz pa z mamo na dnino.

Nemci so nas izselili v Doljno Šlezijo v delovno taborišče.

Ko smo se julija 1945 vrnili v Globoko, smo en teden živeli pod milim nebom, dokler nismo našli primerne hiše za vselitev. Potem sem zanosila.

Starša sta pazila mojo malo punčko, ko sem se prvič redno zaposlila v Steklarni Hrastnik. Zaradi mamine bolezni sem službo pustila in se vrnila domov. Ko se je mama pozdravila, sem dobila službo v rudniku v Pregradi v Hrvaškem Zagorju. Zdržala sem dve leti, zime so bile zelo mrzle, bivalne barake pa slabo opremljene.

Potem sem dobila službo perice v domu starostnikov Impolca. Tam sem tudi spoznala svojega moža. Pred poroko je moral urediti potrebne dokumente v Tržiču, saj je bil rojen v Lomu pod

Storžičem. Predlagal je, da se preseliva. Leta 1956 sva zaživela v Dolini pri njegovih sorodnikih. Mož se je zaposlil v Tovarni kos in srpov. Hči je bila še pri mojih starših, da je dokončala šolo. Preselili smo se v Jelendol. Zaposlila sem se v BPT, v Vojah sem delala dvajset let kot čistilka strojev.

V Tržiču smo dobili stanovanje na Koroški 36, zamenjala sem še eno službo in se upokojila v Zlitu.

Hči se je zaposlila v BPT, se poročila. Z možem sta začela graditi hišo in jaz sem pomagala po svojih močeh. Ko je bila hiša zgrajena, smo se skupaj preselili v Ročevnico. Od tam sem pa septembra 2009 kar peš prišla v Dom Petra Uzarja, kjer sedaj živim.

Moja pot ni bila posuta z rožicami, večkrat sem se spotaknila, a nikoli padla.

Moje življenje

Nada Hausmaister

Rodila sem se Dominiku in Mariji Hausmaister kot zadnji otrok. Da sem slepa, so starši ugotovili šele veliko po rojstvu, saj se nisem odzivala na šume in ropot kot ostali zdravi otroci. Moje otroštvo je bilo zaradi slepote precej drugačno, a domači so me tako sprejeli.

Že kot otoka so me vpisali v zvezo slepih. S šestimi leti sem morala zapustiti varen dom ter oditi v zavod za slepe v

Ljubljano, kjer sem preživela 12 let. Mislila sem, da je biti v zavodu nekaj najhujšega na svetu in najraje bi pobegnila. Ko pa sedaj pomislim na zavod, se zelo rada spominjam dogodkov, ki me vežejo na tiste čase.

Po dvanajstih letih sem se zaposlila na Občini Tržič kot telefonistka. Tu sem bila zaposlena deset let, nato pa sem se zaradi bolezni upokojila. Zelo sem bila žalostna zaradi tega. Sodelavce sem imela rada in sem jih kasneje zelo pogrešala.

Nekaj časa sva doma živeli z mamo sami, ko pa je mama zbolela za demenco, sva se skupaj odločili za odhod v dom. Žal je mama kmalu umrla in v domu sedaj bivam sama. Prijetno mi je, saj imam še vedno veliko stikov s prijatelji.

Veliko sta hodila na sprehode, kolesarila, se družila s prijatelji. A bolezen je neizprosna, vzela ji je moža. Zelo ga pogreša. Ker pa tudi sama ni bila več prav dobrega zdravja, se je odločila da odide v dom. V Domu Petra Uzarja je že leto in pol, zelo ji je všeč in pravi da je to njen dom. Zelo rada sprejme obiske, tudi s sostanovalci se rada družijo in pogovarja, obiskuje skupine. A včasih pa misli odtavajo nazaj domov, takrat pa se utrne tudi kaka solza.

Draga Francka želim Vam še veliko zdravja, zadovoljstva v domu

Pred 85 leti se je rodila v Jelendolu. Otroštvo in šolanje v Dolini so ji ostali v lepem spominu. Oče in mama sta bila v službi pri baronu, ker je bil dober do svojih delavcev in njihovih družinskih članov, se z veseljem spominja daril, ki sta jih z bratom dobivala za Miklavža. Vendar je morala že zelo zgodaj od doma, s trebuhom za kruhom. Služila je kot pestrna, delala na polju, kuhala in pasla živino. Za majhno deklico je bilo to zelo naporno, zato bi največkrat najrajši kar odšla domov, a je vedela, da ne sme in je ostala. Včasih pa je bilo tudi lepo, najraje se spominja družine Primožič iz Doline. Tam je pazila otroke in gospodinjala. Gospa jo je zelo veliko naučila, kar je uporabila v svojem življenju. Tudi med vojno je bila pri njih. Spominja se, kako so se skrivali, tudi sredi noči so hitro pobrali otroke in tekli v gozd. Vojna pa ji je tudi vzela brata. Padel je v daljni Rusiji, nikoli niso izvedeli za njegov grob. Kmalu po osvoboditvi pa je zgubila še očeta. Z mamo sta ostali sami. Ker ni bilo denarja, se je Francka zaposlila v ZLITU, mama pa se je podala v hribe in postala »planšarica«. Pasla je po planinah nad Jelendolom (Brsnina, Dolga njiva itd.). Mama ni mogla pustiti živine same, zato je morala Francka večkrat na teden v hribe (3-4 krat) s težkim nahrbtnikom, da ji je prinesla hrano in druge potrebščine.

Leta so minevala, pred več kot štiridesetimi leti se je poročila. Usoda ji ni naklonila potomcev, zato je posvetila vse svojemu možu. Ustvarila sta si topel domek. Bila sta zelo delovna in pridna vedno polna elana. Prišla so leta upokojitve, najprej Francka nato pa še mož.

KAKO LETA NAM TEKO

*Jesensko zlato listje,
za listom list odpada.*

Kje so tista naša, prešerna mlada leta'?

Je Abraham že mimo!

Ah, kje je že vse to...

Kako neznansko hitro leta nam teko.

*Ko šestdeseto leto mine, je
sedemdeseto takoj tu.*

In osemdeseto leto pride kakor v snu.

Nato petinosemdeseto leto se priplazi.

Kaj moremo za to.

*Le kaj bi leta šteli, saj ne pomaga nič.
Bodimo raje vsi veseli, kakor na veji ptič.
Želimo si le sonca in mnogo srečnih dni.*

Snidenje današnje spomine naj budi.

*Vsi zbrani danes vam želimo,
ko se z vami veselimo,
da bi zdravi in veseli
vsaj sto let doživeli.*

Najbolj požrtvovalna mama – Ivanka Vovnik

Uredništvo glasila »Poklon jeseni« se je odločilo, da predstavi ga. Ivanka Vovnik, mamica s širokim srcem, ki ji v življenju ni bilo postalo z rožicami. Zapisali smo zgodbo o njenem življenju, kot jo je povedala ona sama.

Rojena sem bila v Križah pri Trziču kot prvi otrok očetu Antonu in mami Ivani. Imela sem še brata, ki je po 2. svet. vojni 1949, umrl, in sestro, ki še živi v naši rojstni hiši.

Ko sem dopolnila šest let, so me starši vpisali v osnovno šolo v Križah, kamor sem hodila sedem let, nato pa so me izpisali, saj je bilo potrebno pričeti z delom. Izučila sem se za prešivalko obutve, a moja želja je bila postati prodajalka v trgovini. Ta želja se mi ni uresničila. Tudi sicer prav lepih spominov na otroška leta nimam.

V začetku leta 1941, pred pričetkom druge svetovne vojne, sem spoznala moža. A ker se je kmalu pričela vojna, smo s prijatelji izgubili vse stike. Vsak po svoje je preživljal ta leta. Marsikaj se je dogodilo in zelo me je strah, da bi se kaj takega še kdaj ponovilo.

Nekaj let po vojni sva se z možem zopet srečala in se leta 1948 tudi poročila. Upala in želela sva, da bi si ustvarila srečno družino. A žal ni bilo tako.

Rodili so se nama trije otroci. Po rojstvu sina se je v kratkem pojavila bolezen, za katero tudi zdravniki niso vedeli diagnoze.

Enako se je dogodilo tudi obema hčerkama. Vse želje in načrti so se spremenili. Pričela so se pota od zdravnika do zdravnika. Imela sva upanje, da bo boljše. Veliko žalosti in trpljenja se je nabralo v vseh letih mladosti najinih otrok. Vsak po svoje, tako midva kot otroci, smo sprejeli tak način življenja.

Doživeli pa smo tudi marsikaj lepega. Spoznali smo veliko prijateljev, tako sin kot hčerki in tudi midva z možem sva spoznala veliko staršev, ki so doživljali podobno kot midva.

Največji zaklad v življenju je zdravje, razumevanje in prijateljstvo v družini. Če tega manjka, nastanejo velike težave in izgube v življenju.

Midva z možem kaj dosti lepega v skupnem življenju nisva imela, vedno

so bili prvi najini otroci. Dela, skrbi in problemov ni nikoli zmanjkalo.

Tudi sama sem po mnogo letih težko zbolela. Nisem zmogla več skrbeti za vse tri bolne otroke, popolnoma me je izčrpalo. Tako je prišel čas, da so morali otroci v Dom Petra Uzarja. To je bilo najtežje doživetje, odhod od ljubelega doma.

Imeli pa smo veliko dobrih prijateljev in dobrotnikov, katerim se najlepše zahvaljujem za razumevanje in ljubezen do naše družine.

Mirko, Janki in Majda so bili sprejeti v dom leta 1994. Po dobrem letu mi je umrl mož, leta 1996 je umrl sin Mirko in po njegovi smrti sem prišla v dom še sama. Po petih letih pa naju je zapustila Majda. S hčerko Janki sva sedaj ostali sami.

Dom Petra Uzarja je sedaj najin pravi dom. Skupaj sva v sobi, pomagam hčerki, kar še zmorem, postorim. Imava še vedno veliko prijateljev, ki naju pogosto obiščejo. Dolgčasa ne pozna, saj dnevi kar hitro minevajo. Manjka nama samo zdravja, ostalo imava.

Hvala za vse, gospe direktorici in osebju doma za skrb in dobro počutje!

Vsem lep pozdrav z lepimi željami

mama Ivana

Doma imam v lepi mapi shranjene tri številke glasila Doma Petra Uzarja Poklon jeseni; decembrsko 2009, junijsko 2010 in decembrsko 2010. Naslovnice vseh treh so preprosto rečeno lepe.

Spoštljivo lep naslov je izbral uredniški odbor, ki skrbi za vsebino in obliko glasila. V rokah imam zadnjo številko, namenjeno 30-letnici Doma Petra Uzarja. Mag. Renata Prosen, direktorica doma, v svojem prispevku poroča o poti, dolgi 30 let, o pomembnih dogodkih, ki so spremljali to pot, o ljubezni, ki je potrebna, da je življenje v domu bolj zanimivo in vedro.

Vodja kuhinje gospod Franc Ajdovec je svoj zapis namenil prehrani. Njegov recept za ajdove žgance je vredno uporabiti.

Gospod Jože Gregorič, bistriški župnik, poudarja, da se osebje doma zaveda, da je zdravlje najprej zdravlje srca.

Gospa Veronika Ahačič je v imenu prostovoljk gospe Jožici Srečnik poklonila pesem Draga Joži, v njej se resnično požrtvovalni prostovoljki Jožici Srečnikovi zahvaljuje za nešteto prostovoljnih ur, polnih dobre volje in ljubezni do stanovalcev doma. Pod to pesmijo je imenitna fotografija prostovoljk, veselih, nasmejanih obrazov so napolnile spodnjo tretjino strani. Poznam gospo Jožico Srečnik. Ena sama ljubezen je v njej. In molitev. Ob odhodu je tudi sama napisala lep prispevek Ljubezen pa ostane ...

Natančno sem prebrala vsak prispevek, ki ga bogati zgovorna fotografija. Besedila, tudi pesmi so med njimi, so po vsebini smiselno razporejena v posamezne cikle. V predzadnjem, Vse

teče in se izteče, je pesem Temna noč Tržičana Jaka Kepica. Pretresljivo lepa.

Uredniškemu odboru, ki ga sestavljajo prostovoljka in odgovorna urednica Tanja Ahačič, diplomirana delovna terapevtka Marjeta Šumič in animatorka Mojca Bohinjec Papler, lahko čestitamo za uspešno ustvarjalno delo pri urejanju domskega glasila.

Smeh je pol zdravja

Gospod Jazbec

Sem oseba, ki je vedno pripravljena za kakšne potegavščine. Še posebej rada sem jo zagodla našemu »šefu«, kot smo imenovali vodjo negovalne enote, ki je že zjutraj, na predaji

službe, »raportu«, rad pokazal, če je »vstal z levo nogo«. Takrat je bilo vse narobe, pa če tudi je bilo prav.

Pred približno petnajstimi leti v domu ni bilo toliko telefonskih aparatov, kot jih je na razpolago danes, tako smo si pisali na listke sporočila, kdo mora koga poklicati nazaj.

Bilo je ravno na dan lažnivce, 1. aprila, ko me je prijelo, da bi poskrbela za malo zabave. Našemu »šefu« sem predala listek s sporočilom, naj pokliče gospoda Jazbeca na telefonsko številko, ki sem mu jo pripisala. Ker smo imeli neko stanovalko s tem priimkom in je z njenim sinom res večkrat kontaktiral, nič hudega sluteč res pokliče na dano telefonsko številko. Na drugi strani pa prijazna gospa našemu šefu razloži, da bo gospod Jazbec težko prišel k telefonu, ker je v kletki, saj je poklical živalski vrt. Skoraj bi od jeze počil in pričel detektivsko preiskavo o tem, kdo se ga je tako privoščil, a nihče me ni izdal.

Še velikokrat smo se na ta račun pošteno nasmejali.

Pavla Papler, upokojenka

Padalska enota SV je imela prvo vajo. Padalci skačejo iz letala in eden od vojakov, ki leti proti Zemlji, vpije:

«Na pomoč! Na pomoč! Padalo se mi ne odpre!»

»Kar pomiri se!« Zavpije kolega v zraku. »Saj je samo vaja!«

vse teče...

V prvi polovici leta 2011 so se nam še pridružili:
Marija Stegnar, Frančišek Thaler,
Venčeslava Teran, Genovefa Cerar, Jožefa Selko,
Ana Praprotnik, Ivana Perko, Igor Boris Zupančič,
Terezija Košak, Ida Debevec,
Milena Katarina Kališnik, Štefka Pogačar,
Marija Hace, Saksida Stanislava,
Močnik Frančiška.

Dobrodošli vsi!

in se izteče...

Poslovili pa so se:

Anton Teropšič, Majda Špendal,
Branko Praprotnik, Stanka Rozman,
Francka Pogačnik, Marija Meglič, Tilka Vida,
Cecilija Pretnar, Kristina Fucks, Brigita Mokorel,
Ana Janc, Ana Zaplotnik, Franc Rajgelj,
Draga Slatnar, Frančišek Thaler, Kuhar Frančišek.

VSE TEČE

*Ure pomladi
se čez noro poletje
v mrzli jeseni odbijejo.*

Tanja Ahačič

KULTURNE IN ZABAVNE PRIREDITVE V DOMU . . .

Mojca Bohinjec Papler

JANUAR

11.01.2011

Predavanje z diapozitivi »Najlepši kraji Slovenije«, Franci Horvat

12.01.2011

Predavanje z računalniško projekcijo z naslovom »Naše dežele cvet«, Tanya Yrska v sodelovanju z Ljudsko univerzo Tržič

20.01.2011

Srečanje in pogovor z županom občine Tržič mag. Borutom Sajovicem

26.01.2011

Družabno dopoldne ob prepevanju ljudskih pesmi v sodelovanju z Ljudsko univerzo Tržič, Špela Srečnik

FEBRUAR

03.02.2011

Srečanje vseh skupin za samopomoč, gost inovator Peter Florjančič

Peter Florjančič, rojen leta 1919, je prav gotovo najbolj 'originalen' slovenski inovator. Zanj resnično velja ugotovitev, da je bistvo človekove ustvarjalnosti in inovativnosti njegova neponovljiva edinstvenost. Intervju s tem živahnim in vitalnim enaindevetdesetletnikom je bil prava poživitev za naše stanovalce. Njegova spontana, naravna pripoved z gorenjskim naglasom kaže na to, da se izumiteljstva ni učil ali naučil, temveč ga ima globoko v svojih genih. Svoje največje izume je patentiral pri svetovno znanih družbah, kot so Kodak, 3M, Agfa, Fuji, Elisabeth Arden, Dunhill, L'Oreal, Ferrero. Za svoje izume je dobil mnogo priznanj v Evropi in po svetu. Čeprav je Slovenija na njegovo delo ponosna in mu predvsem v zadnjem času namenja veliko pozornosti, pa je pravo in optimalno okolje za svoje delo našel v tujini. Vedno znova poudarja, da moraš za ustvarjalno delo imeti 'čisto glavo', svobodo, da se lahko osredotočiš na oblikovanje ideje, ki se poraja v glavi. Tedaj se ne moreš ukvarjati s 'praktikalijami', vsakdanjimi skrbmi. Zato moraš imeti dovolj denarja, da za vse to poskrbijo drugi. Znano je, da je gospod Florjančič vse svoje premoženje, ki ga je zaslužil z inovacijami, vedno zapravljal, užival življenje, sedaj, na stara leta pa pravi, da mora še kaj prihraniti, da bo lahko še malo 'podivjal'.

07.02.2011

Prireditve v počastitev kulturnega praznika 8. februarja. Nastop ansambla »Vaška godba« ter obisk župana občine Tržič mag. Boruta Sajovica

09.02.2011

Ustvarjalna delavnica, pustni okraski, Draga Heiden

14.02.2011

Valentinov ples z Robijem in Anžetom
Otvoritev razstave v vitrinah Ljubica Brčina

Na valentinovo popoldne je bila v Domu Petra Uzarja otvoritev zanimive razstave ročnih del gospe Ljubice Brčina, z naslovom Rodno mesto, ljubila te ne bi, če se ne bi rodila v tebi.

Razstava je plod sodelovanja med Domom Petra Uzarja in Ljudsko univerzo Tržič. Oblikovala sta jo tržiški slikar Vinko Hlebš in njegova hči Eva.

Gospa Ljubica Brčina je ljubezen do vezenja iz Tuzle prinesla s seboj v novo okolje v Tržič. Njene lepe vezenine so spomin na otroštvo, spomin na rojstni kraj, na njeno mamo, ki je Ljubico naučila vezti, tkati in ji vcepila ljubezen do ročnega dela.

Na otvoritvi je bila oblečena v nošo svojega kraja. O njenem ročnem delu je govoril dr. Bojan Knific, strokovnjak za narodne noše. Poimenoval je oblačilne kose na razstavi z originalnimi imeni. Strokoven članek o razstavi je objavil v marčevski številki Tržičana.

Otvoritev je bila povezana z družabnim srečanjem oskrbovancev doma. Avla doma je bila popolnoma zasedena. Oglasila se je harmonika. Gospa Mojca Bohinjec Papler je prva povabila na ples. Veselo razpoloženje vseh je prešlo tudi name. Sedela sem poleg moje nekdanje sovaščanke Mrkučeve Helence, Rozmanove z Brezjij, nekoč iz Kovorja.

In videla veliko znanih obrazov, kar me je še posebej razveselilo.

Vodstvo doma je, kot že tolikokrat, poskrbelo za lepo, prijazno in veselo popoldne.

Jožica Koder

16.02.2011

Slikarska delavnica z Vinkom Hlebšem

25.02.2011

Praznovanje rojstnih dni stanovalcev, ki so praznovali rojstne dneve v mesecu januarju in februarju.

Razstava starih razglednic Tržiča Jurij Smolej

Razstava ročnih del in predmetov tekstilne dediščine Ljubice Brčina

MAREC

02.03.2011

Kulinarična delavnica skupaj z otroki iz Osnovne šole Bistrica pod naslovom »Nagajivi krofki«

03.03.2011

Skupno srečanje vseh skupin za samopomoč, gost Zoran

Radetič s potopisnim predavanjem o Patagoniji

08.03.2011

Pustovanje

Na pustni torek smo se veselili tudi v Domu Petra Uzarja. Dopoldan nas je v avli doma razveseljeval harmonikar Janez Kogovšek in kaj kmalu so se začele zbirati tudi maškare. Najprej domače, ki so priredile pristno pustno vzdušje. Da je v domu ena sama dobra energija, so poskrbele tudi maškare iz bližnjega vrtca. Maškar je bilo toliko, da so se komaj zvrstile in obšle dom. Da pa maškare in stanovalci niso ostali lačnih ust, je poskrbela domska kuhinja, ki je ocvrla 400 krofov. Pod strogim drobnogledom žirije smo izbrali tri najlepše maske, ki so za nagrado dobile sladko presenečenje. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vzgojiteljicam in otrokom VVZ Bistrica za žarek sonca, ki ga vnesejo s svojimi plesnimi in pevskimi nastopi med naše stanovalce.

Mojca

10.03.2011

Prireditev v počastitev dneva žena z otroki iz vrtca Bistrica

16.03.2011

Ustvarjalna delavnica z Majo Vester, v sodelovanju z Ljudsko univerzo Tržič

25.03.2011

Nastop gojencev Glasbene šole Tržič v počastitev materinskega dne

MAMICI ZA PRAZNIK

*Danes je moje mamice god,
rožic iskala sem vsepovsod,
pa je ponoči slana pala,
cvetje prenežno je zima pobrala.*

*Kako naj ji voščim? Kaj naj ji dam?
Spekla potičko bi, pa je ne znam.
Tople copatke bi ji kupila,
pa sem za zvezke denar porabila.*

*Res, v velikih sem skrbah....
Teško je, če v godovnih dneh
pred mamico stoji otrok -
poln želja, a praznih rok.*

*Že vem! Veste, kaj bom naredila?
Nič ne bom pekla, prav nič kupila,
saj vredno več kot dva copatka,
več kot velika potica sladka
je moje toplo srce in moja ljubezen
do mamice.*

*Roke okrog vratu ji bom ovila,
jo stisnila k sebi in poljubila.*

*Ljuba si, moja si, zlata si vsa,
Bog ti daj zdravja, MAMICA!*

30.03.2011

Ustvarjalna delavnica z Darjo Zupan, v sodelovanju z Ljudsko univerzo Tržič

Tako rada hodim na te ustvarjalne delavnice, saj vedno kaj novega delamo. Ne vem, od kod jim te preproste ideje. Nikoli v življenju si nisem mislila, da je v meni toliko ustvarjalne žilice, svojci so kar presenečeni koliko »talentov« ima njihova babica.

stanovalka Mici

APRIL

06.04.2011

Delavnica kulturna zgodovina pod naslovom O ljubezni in strasteh tekom zgodovine, Marko Ogris

No vidite, če ne bi bilo žensk, tudi na svetu ne bi bilo toliko lepih umetnin. Ženske smo velikim umetnikom navdih. Ja na žalost tudi vojne so se začele zaradi nas.

stanovalka Metka

13.04.2011

Ustvarjalna delavnica z Majo Vester v sodelovanju z Ljudsko univerzo Tržič

14.04.2011

Nastop Folklorne skupine Karavanke

Tako lepo je pogledati te otroke, kako z veseljem predstavijo življenje, kot je bilo včasih. Ja tudi mi smo hodili bos po polju, greli smo se v kravjeku. Ja, igrati smo se pa znali tudi z poleni tako, kot je bilo to prikazano ob pesmih. To so bila lepa srečna otoška leta.

stanovalka Francka

15.04.2011

Praznovanje rojstnih dni stanovalcev, ki so praznovali rojstne dneve v mesecu aprilu in maju. Obiskali so jih otroci iz VVZ Bistrica in harmonikar Janez Benčina.

19.04.2011

Velikonočna ustvarjalna delavnica, sodelovali so Marjan Špehar in članice Rokodelske skupine Nežke iz Brezij pri Tržiču.

20.04.2011

Predavanje z računalniško projekcijo z naslovom Naše naravno okolje

Pomembno je, da se zavedamo, da je potrebno skrbeti za čisto okolje, ja tudi jaz sem se začela izobraževati na tem področju.

Narava je tako lepa, samo opazovati jo je treba, zato poskrbimo, da takšna tudi ostane! Zamaške od plastenk redno nosim v recepcijo, tako poskrbim, da ni odpadkov, pa še nekemu pomagam.

stanovalka Marija

20.04.2011

Nastop pevskega zbora »Iskra« iz Kranja

26.04.2011

Srečanje članov Zveze borcev občine Tržič

Razstava likovnih del članice Društva likovnikov Ljubljana – Vida Soklič

Razstava izdelkov, ki so jih ustvarjali otroci iz VVZ Bistrica

Razstava izdelkov iz velikonočne delavnice, razstava velikonočnih pisanic Marjana Špeharja.

MAJ

04.05.2011

Nastop otroške dramske skupine Osnovne šole Bistrica, igrica »Zvezdica zaspanka«

05.05.2011

Predstavitve karate kluba »Wankan« iz Kranja

Kakšna je pa starostna omejitev za vpis v vaš klub? Torej se pri 80. še vedno lahko vpišem? Je kar zanimivo! Mi je všeč, da je v klubu toliko mladih deklet. Mogoče pa...

stanovalka Malči

09.05.2011

Potopisno predavanje pod naslovom »Po Sloveniji« v izvedbi Tanye Yrska, v sodelovanju z Ljudsko univerzo Tržič

11.05.2011

Udeležba pevskega zbora stanovancev doma na 18. reviji Pevskih zborov Socialnih zavodov Slovenije v Ledeni dvorani na Zlatem polju v Kranju.

17.05.2011

Nastop pevskega zbora »NAGELJ« iz Hrušice pri Jesenicah

23.05.2011

Otvoritev razstave čipk klekljarske skupine Centra starejših Hiše generacij Laško »KITICE«

24.05.2011

Spomladanski izlet na Brezje in Bled

25.05.2011

Športno dopoldne skupaj s prostovoljci Osnovne šole Bistrica

Razstava čipk klekljarske skupine Centra starejših Hiše generacij Laško »KITICE«

JUNIJ

01.06.2011

Ustvarjalna delavnica z Drago Heiden

02.06.2011

Nastop pevskega zbora Lek iz Ljubljane

08.06.2011

Slikarska delavnica z Vinkom Hlebšem

11.06.2011

Piknik s svojci

17.06.2011

Praznovanje rojstnih dni stanovancev, ki so praznovali rojstne dneve v mesecu maju in juniju

22.06.2011

Potopisno predavanje z računalniško projekcijo Stari Egipt, Janita Šimič

Poleg predstavljenih prireditev so bila še stalna srečanja:

- sestanek s stanovanci (enkrat mesečno),
 - vsako sredo izmenično križanka ali lingo
 - tedenska srečanja pevske skupine Slavčki,
 - srečanje skupine za samopomoč svojcev oseb z demenco »Dobra misel« (enkrat mesečno),
 - srečanje članov bralnega krožka (dvakrat mesečno),
 - srečanje skupine Zimzelen (dvakrat mesečno),
 - sveta maša (enkrat mesečno),
 - tombola (enkrat mesečno)
 - tedenska srečanja skupin za samopomoč.
-

908TRŽIČ-Društva,
POKLON jeseni
2011

KNJIZNICA TRŽIČ

061

4003766,5

COBISS o

